

Sygn.akt III AUa 112/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Alicja Sołowińska (spr.)

Sędziowie: SA Marek Szymanowski

SA Maria Jolanta Kazberuk

Protokolant: Magda Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 lipca 2013 r. w B.

sprawy z wniosku Z. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 października 2012 r. sygn. akt V U 1272/12

zmienia zaskarżony wyrok w pkt II w ten sposób, że ustala, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt III AUa 112/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 3 lipca 2012 roku, wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), przyznał Z. R. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2012 roku na stałe. Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 28 maja 2012 roku oraz komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 19 czerwca 2012 roku uznali Z. R. za osobę trwale częściowo niezdolną do pracy.

Z. R. odwołał się od powyższej decyzji domagając się jej zmiany i przyznania prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na stałe.

Sąd Okręgowy w Białymstoku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu powyższego odwołania, wyrokiem z dnia 30 października 2012 roku zmienił zaskarżoną decyzję i uznał Z. R. za całkowicie trwale niezdolnego do pracy i przyznał mu z tego tytułu rentę stałą od dnia 16 sierpnia 2012 roku (pkt I) oraz stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt II). Sąd I instancji wskazał, że warunki do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności

do pracy określa art. 57 w zw. z art. 58 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Sąd Okręgowy w celu ustalenia stanu zdrowia wnioskodawcy przeprowadził dowód z opinii zespołu biegłych lekarzy sądowych z zakresu kardiologii, chirurgii naczyń, onkologii oraz neurologii. Biegli lekarze sądowi z zakresu powyższych specjalności po zapoznaniu się z aktami sprawy, dokumentacją lekarską oraz po zbadaniu Z. R. rozpoznali u niego szereg schorzeń, które w ich ocenie powodują, iż wnioskodawca jest osobą trwale całkowicie niezdolną do pracy od dnia 16 sierpnia 2012 roku. Zdaniem Sądu I instancji sporządzona w sprawie opinia zespołu biegłych lekarzy sądowych jest wiarygodna, a co za tym idzie miarodajna do czynienia ustaleń w sprawie. Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy stwierdził, że Z. R. spełnia wszystkie przesłanki do przyznania prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wynikające z art. 57 ust. 1 w zw. z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 16 sierpnia 2012 roku na stałe. Rozstrzygając zaś w kwestii odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji Sąd I instancji uznał, że organ rentowy taką odpowiedzialność ponosi. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt I sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zaś jak w pkt II sentencji wyroku na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej pkt II, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez przyjęcie przez Sąd, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sytuacji, gdy zaskarżoną decyzją z dnia 3 lipca 2012 roku organ rentowy uznał wnioskodawcę za osobę częściowo niezdolną do pracy na stałe od dnia 1 lipca 2012 roku, natomiast Sąd przyznał Z. R. prawo do renty stałej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 16 sierpnia 2012 roku.

Wskazując na powyższy zarzut organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt II poprzez ustalenie, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

W świetle art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego organ ten, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Zdaniem Sądu II instancji brak jest powodów, aby w realiach przedmiotowej sprawy podzielić stanowisko Sądu I instancji stwierdzającego odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji co do renty według całkowitej niezdolności do pracy na stałe.

Jak prawidłowo wskazał Sąd Okręgowy wydanie zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w dniu 3 lipca 2012 roku przyznającej wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2012 roku na stałe nastąpiło po wydaniu w toku postępowania przed tym organem orzeczeń przez lekarza orzecznika ZUS oraz komisję lekarską ZUS. Na podstawie tych orzeczeń uznano wnioskodawcę za osobę trwale częściowo niezdolną do pracy. Ustalenie takiej niezdolności nastąpiło zatem z poszanowaniem procedury stwierdzania niezdolności do pracy przed organem rentowym wynikającej z art. 14 w/w ustawy oraz wydanego na jego podstawie rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 grudnia 2004 roku w sprawie orzekania o niezdolności do pracy (Dz. U. z 2004 roku, Nr 273, poz. 2711 ze zm.). Zaznaczyć przy tym należy, iż pomimo złożenia przez Z. R. do organu rentowego wniosku o przyznanie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w dniu 9 maja 2012 roku na podstawie zaskarżonej decyzji prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy zostało przyznane od dnia 1 lipca 2012 roku na stałe, gdyż wnioskodawca na podstawie uprzednio wydanej decyzji tego organu był

osobą uprawnioną do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 30 czerwca 2012 roku. W ocenie Sądu Apelacyjnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. rozważył możliwość przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, prawidłowo opierając się na ocenie przesłanki niezdolności do pracy zawartej w orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS oraz orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS.

Postępowanie sądowe reguluje ustawa z dnia 17 listopada 1964 roku kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 roku, Nr 43, poz. 269 ze zm.). Przepisy regulujące postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych stwarzają większe możliwości dowodowe niż te, którymi dysponuje organ rentowy. Sąd korzystając z tych możliwości dowodowych na podstawie art. 278 § 1 k.p.c. dopuścił dowód z opinii zespołu biegłych lekarzy sądowych, na podstawie których poczynił ustalenia co do przesłanki niezdolności wnioskodawcy do pracy. Biegli lekarze opiniujący w postępowaniu przed Sądem I instancji uznali, że występujące u Z. R. schorzenia oraz stopień ich zaawansowania uzasadniają stwierdzenie, iż jest on osobą trwale całkowicie niezdolną do pracy od dnia 16 sierpnia 2012 roku. Sąd Okręgowy podzielił w całości sporządzoną w sprawie opinię i na jej podstawie poczynił w sprawie ustalenia. W konsekwencji żądane prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy przyznał od wskazanej przez biegłych daty powstania niezdolności do pracy w stopniu całkowitym, tj. od dnia 16 sierpnia 2012 roku. Podkreślenia przy tym wymaga, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w toku postępowania przed Sądem I instancji nie kwestionował powyższej opinii, w tym wskazanej przez biegłych daty powstania całkowitej niezdolności do pracy.

Obecnie ZUS zaskarżył wyłącznie pkt II wyroku Sądu Okręgowego dotyczący odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji co oznacza, że prawomocne stało się rozstrzygnięcie Sądu I instancji w części dotyczącej przyznania wnioskodawcy prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 16 sierpnia 2012 roku na stałe.

Rozpoznając wniosek o dalszą rentę organ rentowy był zobligowany ustalić, czy wnioskodawca spełnia warunki do przyznania prawa do dochodzonego świadczenia - renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – od dnia 1 lipca 2012 roku. W postępowaniu sądowym z odwołania od decyzji z dnia 3 lipca 2012 roku przyznającej rentę według częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2012 roku na stałe ustalono, że Z. R. jest całkowicie niezdolny do pracy od dnia 16 sierpnia 2012 roku, a nie od dnia 1 lipca 2012 roku. W sytuacji gdy żadna ze stron nie kwestionowała ustalenia Sądu I instancji co do daty stwierdzonej całkowitej niezdolności do pracy a przy tym ta całkowita niezdolność nie istniała w dacie wydania zaskarżonej decyzji, to oczywistym jest, że organ rentowy nie miał podstaw aby przyznać wnioskodawcy rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2012 roku. Tym samym nie znajduje logicznego uzasadnienia przypisanie organowi rentowemu w zaskarżonym wyroku odpowiedzialności za niewyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji. Tą ostatnią okolicznością konieczną do przyznania wnioskodawcy dochodzonego świadczenia (renty według całkowitej niezdolności do pracy) było stwierdzenie całkowitej niezdolności do pracy (w miejsce ustalonej w organie rentowym częściowej niezdolności) od dnia 1 lipca 2012 roku. Postępowanie dowodowe przeprowadzone przed Sądem I instancji wykazało, że ocena stanu zdrowia wnioskodawcy dokonana przed organem rentowym była prawidłowa i dopiero w postępowaniu sądowym okazało się, że Z. R. jest całkowicie niezdolny do pracy od dnia 16 sierpnia 2012 roku, a więc po dacie wydania zaskarżonej decyzji.

Końcowo podnieść należy, że Sąd I instancji w pisemnym uzasadnieniu orzeczenia nie wskazał żadnych motywów rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym pkt II wyroku.

Z powyższych względów apelację organu rentowego należało uznać za uzasadnioną.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

A.K.